

zij zich voortreffelijk bij den immers meestal strengen, eerbiedig-soberen stijl der hedendaagsche kerkbouwers aansluiten. Trouwens, al wat deze be-
gaafde werker, die in het metaal de hem passende materie heeft gevonden,
deze metaalwerker maakt, spreekt van zijn eerbied, niet enkel voor de stof,
maar ook voor haar bestemming, dus voor het leven.

KOOMEN

HET KWIATKOWSKA
(IN DEN KUNSTHANDEL SANTEE LANDWEER, AMSTERDAM)

Het gebeurt niet elken dag, dat men, komende voor het werk van een onbe-
kend schilder, reeds de eerste seconde overtuigd is, te staan voor den arbeid
van een „geboren schilder.” Eigenlijk is dit een uitzondering; de meeste
schilders van heden schijnen tot het schilderen te komen door een min of
meer „artistieken” aanleg, welke maar een beetje méér noodig zou hebben
om te stuwen in de richting van litteratuur, muziek, kunstnijverheid. Een
vooropgezette meening, dat men voor schilder „in de wieg is gelegd” —
hoewel de baker er meestal dood-onschuldig aan is, — gevoegd bij een
zekere mate van vlijt, doet dan de rest en na de eerste exercities met de verf
breekt al heel spoedig het heerlijke oogenblik aan, dat men exposeert. Over
den verderen lijdensweg behoeven we niet uit te weiden. Maar nu onselken dag
wordt bijgebracht, dat de Kunst „in nood” is, moet de verzuchting van het
hart, dat de nood van de Kunst inderdaad hoog is omdat er zoovele schilders
zijn, die veel beter verver, étaleur of stoffeerder waren geworden en wier
ongare „doeken” nu worden aangekocht voor geld, dat beter kan worden
gebruikt.

Gelukkig, er zijn nog altijd „geboren schilders,” die onweerstaanbaar
schilderen moeten en die in elken toets die overtuiging en superioriteit leg-
gen, welke uit geen andere bron kan wellen dan uit den natuurlijken aanleg.
Men vindt bij die „geboren schilders” kunstenaars, die verder niets in hun
mars hebben dan hun schilderlijke begaafdheid. Hun werk kan mooi, be-
koorlijk zijn, maar blijft leeg. De begenadigden zijn dan die schilders, die
meer aan geestelijken inhoud in het leven hebben meegekregen en daarmee
hun kunst kunnen opstuwen tot boven het peil der visueele kwaliteiten. Tot
deze laatste categorie behoort ongetwijfeld de Poolsche schilderes Het
Kwiatkowska, die — als zooveel andere harer landgenooten — haar vader-
land, waar de publieke belangstelling in beeldende kunst gering schijnt te
zijn, verliet om in den vreemde te werken. Gelijk Stefan Mrozewski, de jonge
Poolsche meester in de grafiek, zijn heil zocht in Amsterdam (na een verblijf
van eenige jaren in Parijs) trok mejuffrouw Kwiatkowska al vroegtijdig
naar Parijs, waar zij bleef wonen en werken.

De kennismaking met haar werk — een evenement in het Amsterdamsche

kunstleven van dit jaar — danken wij aan het gelukkig initiatief van den Kunsthandel Santee Landweer, die reeds zooveel opmerkelijke buitenlandse kunst hier introduceerde. En dit werk is gelijk haar persoon, eenvoudig, eerlijk, krachtig. Het is niet specifiek-vrouwelijk. De eerste indruk, dien men bij haar werk krijgt, is, dat haar schilderen recht uit het hart komt en geen litteraire of intellectueele bijmengsels vertoont. Er zijn geen overwegingen van styleering, geen neigingen tot opzettelijkheden. Invloeden van stroomingen als expressionisme, neo-realisme, enz. ziet men bij haar niet. Minder dan de vorm moet het licht haar sterk interesseeren; in haar landschappen en enkele voor een raam geplaatste stillevens ontwaart men deze liefde om uitdrukking te geven aan het licht in zijn verschillende gesteldheden. In zooverre zou men haar een late luministe kunnen noemen en wordt het feit verklaard, dat haar werk ons Hollanders zoo na staat. Geen wonder, dat zij verrukt is van het dampige, de omtrekken verzachtende, kleuren-versmeltende licht van Holland!

Haar gevoelige waarneming van het licht blijkt het beste, wanneer men een vergelijking maakt tusschen werk uit Parijs, als b.v. bloemen voor een geopend venster, in die wat grijze, nog noordelijke atmosfeer van de hoofdstad, haar landschappen langs de Dordogne met het verzadigd groen van boomen en weiden en de doeken uit de Midi met het klare, droge licht, dat de omtrekken hard maakt. In al dit werk en ook in de stillevens toont mej. Kwiatkowska zich overigens een coloriste van beteekenis. De vaste structuur van haar doeken treft evenzeer als haar voortreffelijk teekenen en wie aan dit laatste mocht twijfelen zal zich wel gewonnen moeten geven, als hij haar meesterlijke sanguines van naaktfiguren ziet, of de enkele geschilderde figuurstukken van haar hand, gelijk het hierbij afgebeelde, dat treffend is door zijn muzikale rythme, mooie compositie en voorname, blank gehouden kleur.

Bij deze sanguines, teekeningen in rood krijt van vrouwelijke naakten, waarin dan het haar en soms een omtrek met blauwe inkt is weergegeven, moet men wel even stilstaan. Zulke krachtige, technisch zoo volkomen gave, warm-levende evocaties van het naakt als deze van Het Kwiatkowska ziet men niet vaak, De meesterlijke hanteering van het krijt zegt al genoeg van haar ongewone begaafdheid. Maar verder! Hoe heeft zij de macht om in deze naakten de volumina te laten spreken, de contouren in één zwaai neer te schrijven en het geheel te sluiten in een vaste compositie! Het is zoo uitermate plastisch, dat men het zou kunnen houden voor studies van een beeldhouwer.

Zoo leerden wij mej. Kwiatkowska kennen als een zeer begaafde schilderes van groote veelzijdigheid. Dat haar werk ons Hollanders zoo vertrouwd lijkt, kan men toeschrijven aan haar subtiele gevoeligheid voor het licht, de intimiteit van sommige stillevens en de aan Rubens herinnerende teekeningen van vrouwelijke naakten.

JAN KRIEGE

GEDREVEN KANDELAARS (TOMBAKKOPER)

JAN KRIEGE

WIEROOKVAT (TOMBAKKOPER)

HET KWIATKOWSKA

VROUWELIJKE FIGUREN